

Společne konteksty uzależnień

Od tytoniu do dopalaczy

Social contextst of risky behaviors
and substanse abuse

prof. ndzw. dr hab. Mariusz Jędrzejko
Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor
Accademy of Aleksnder Gieysztor Pułtusk
Center for Social Prevention in Milanówek

Wszystko przemawia za tym, że w Polsce powinno być lepiej – czy jest tak faktycznie?

Powinno być:

Wiedza + edukacja + profilaktyka – prewencja + rozwiązania prawne + nakłady finansowe + wielość podmiotów w profilaktyce

Powinno być:

Wiedza + edukacja + profilaktyka – prewencja +
rozwiązania prawne + nakłady finansowe +
wielość podmiotów

1. Mniej patologii, ryzyk i uzależnień

Lepsza prewencja i profilaktyka, ogromne nakłady na
oświatę

2. Mniej chorych

Lepsza opieka, więcej lekarzy, nowoczesna medycyna

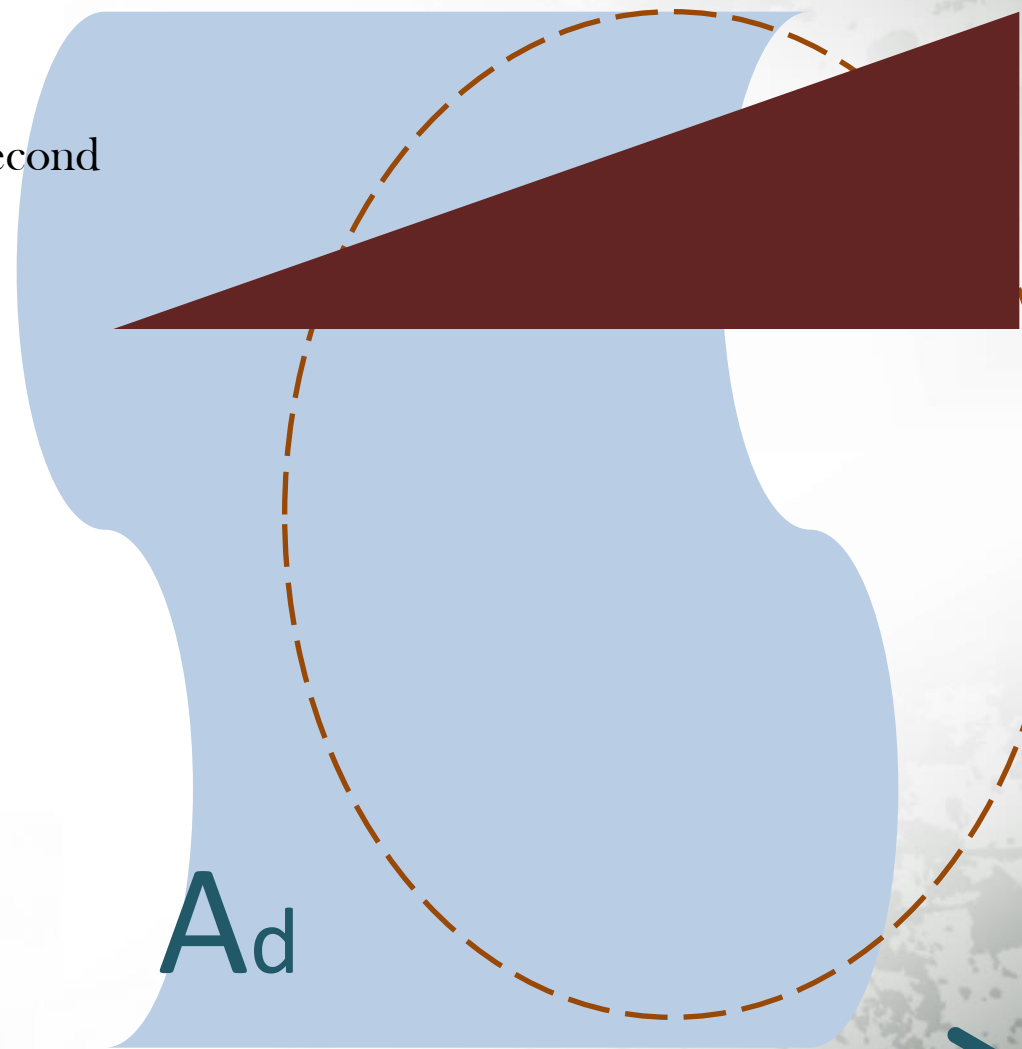
3. Mniej agresji i przemocy

Żyjemy w bezpieczniejszym i lepszym świecie

Istota wielkiej zmiany

„Eksperymenty” i ryzyka lat 70. i 80. XX wieku

Risky behaviors of children in the first and second half of the XX century

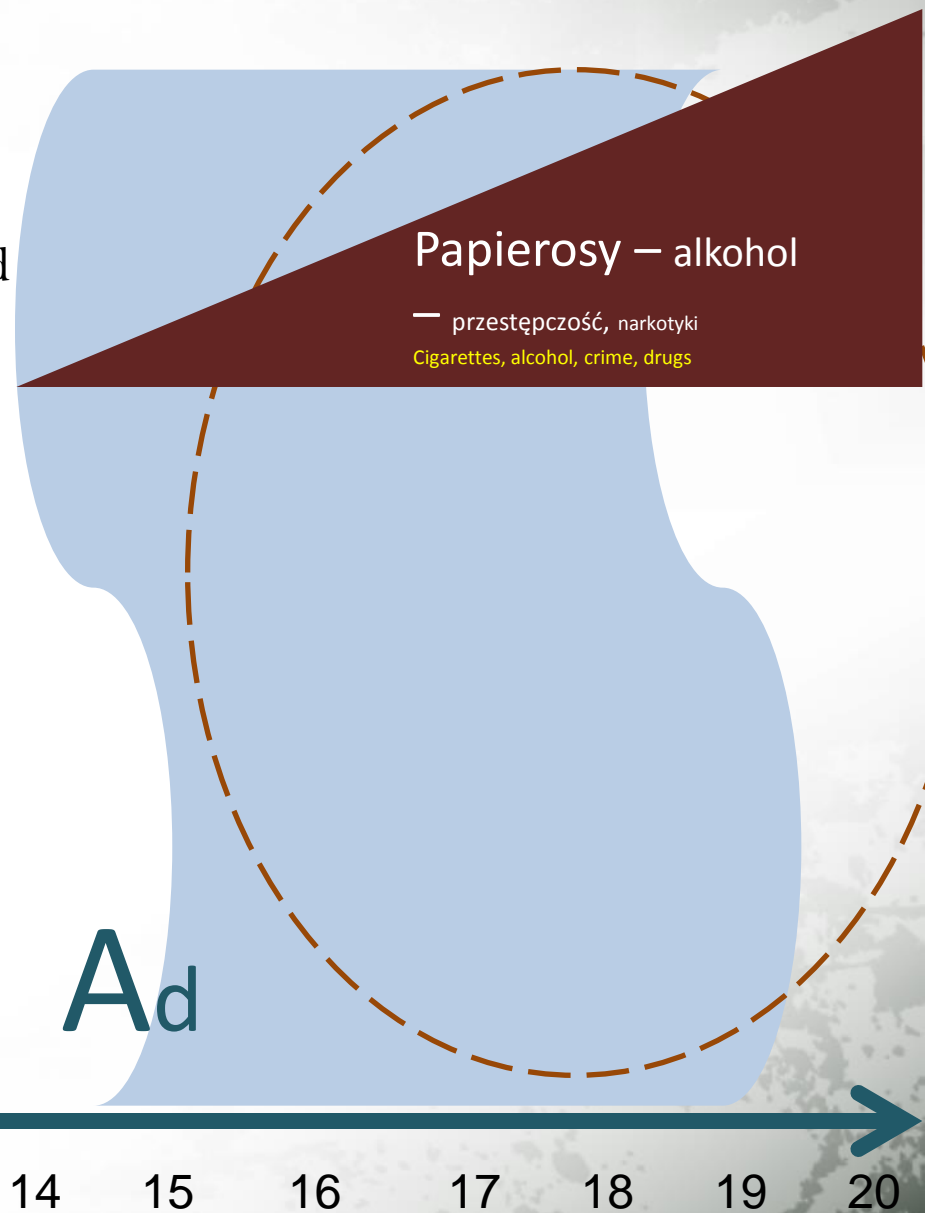

Wiek 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Istota wielkiej zmiany

„Eksperymenty” i ryzyka lat 70. i 80. XX wieku

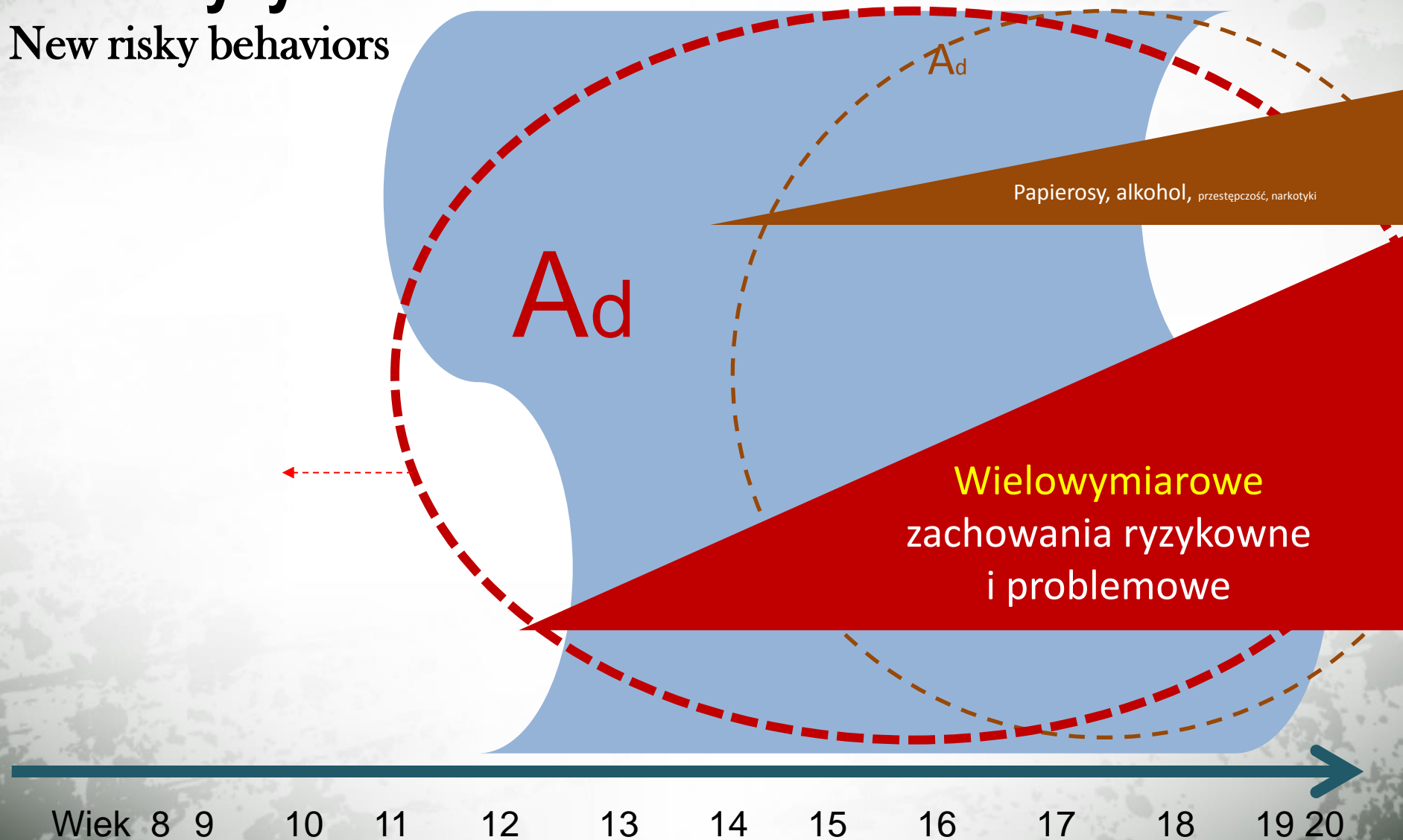
Risky behaviors of children in the first and second
half of the XX century

„Nakładka” adolescencyjna

Nowe ryzyka

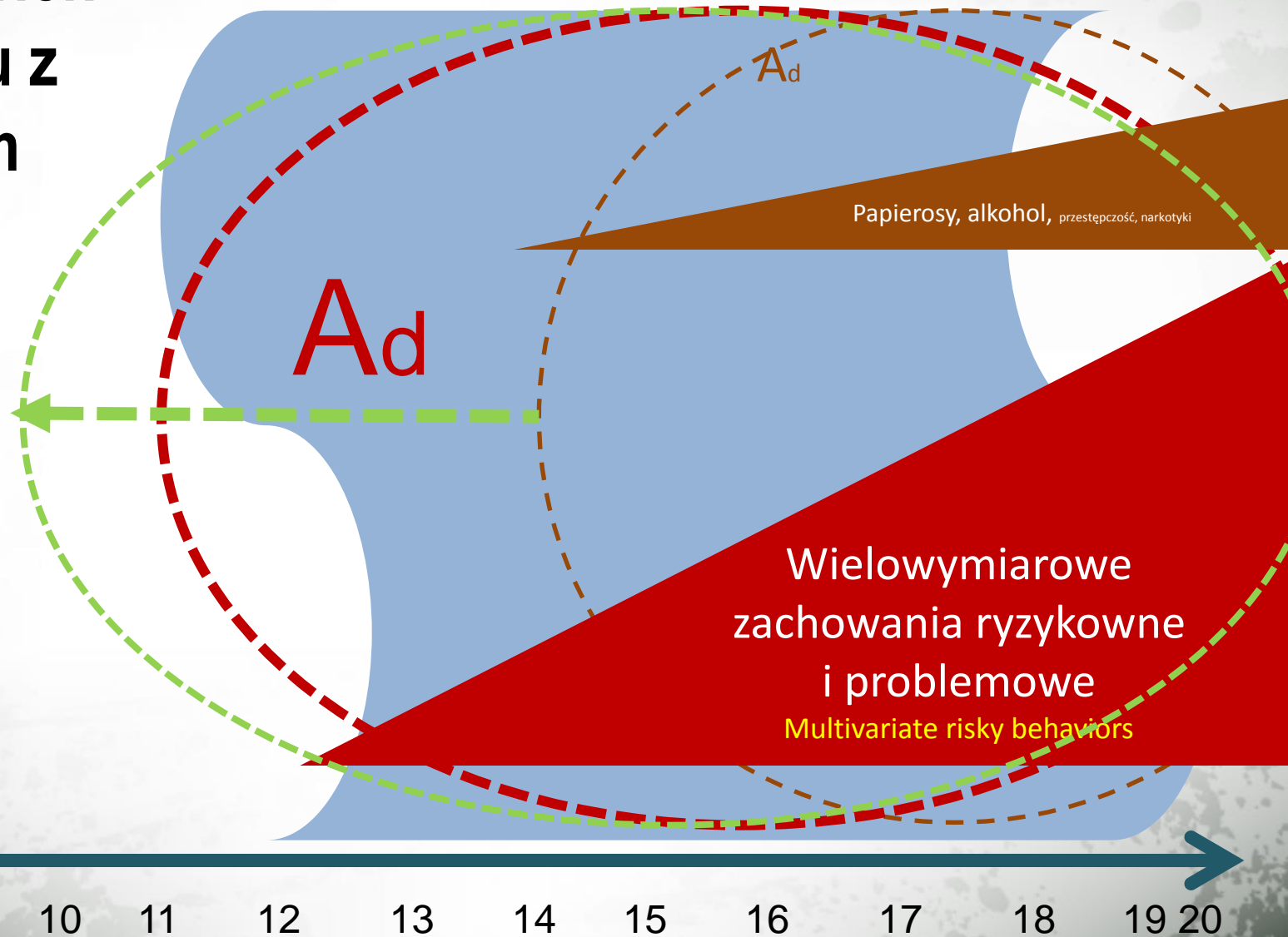
New risky behaviors

„Nakładka” adolescencyjna

1. Niższy wiek kontaktu z ryzykiem

Risky behaviors - lower age

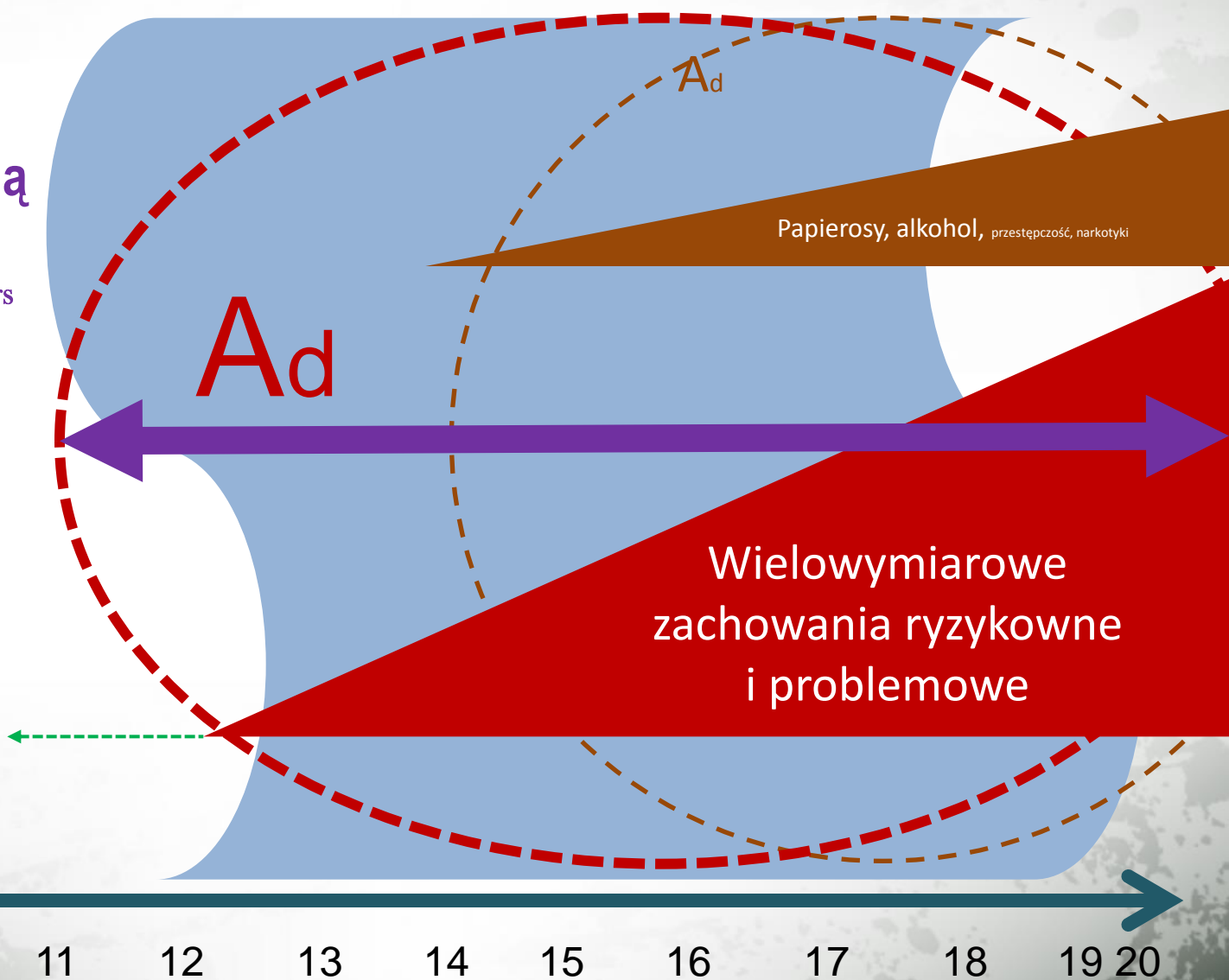

„Nakładka” adolescencyjna

1. Niższy wiek kontaktu z ryzykiem

2. Zachowania ryzykowne trwają 7-8-10 lat

risk behaviors last for 10-11 years

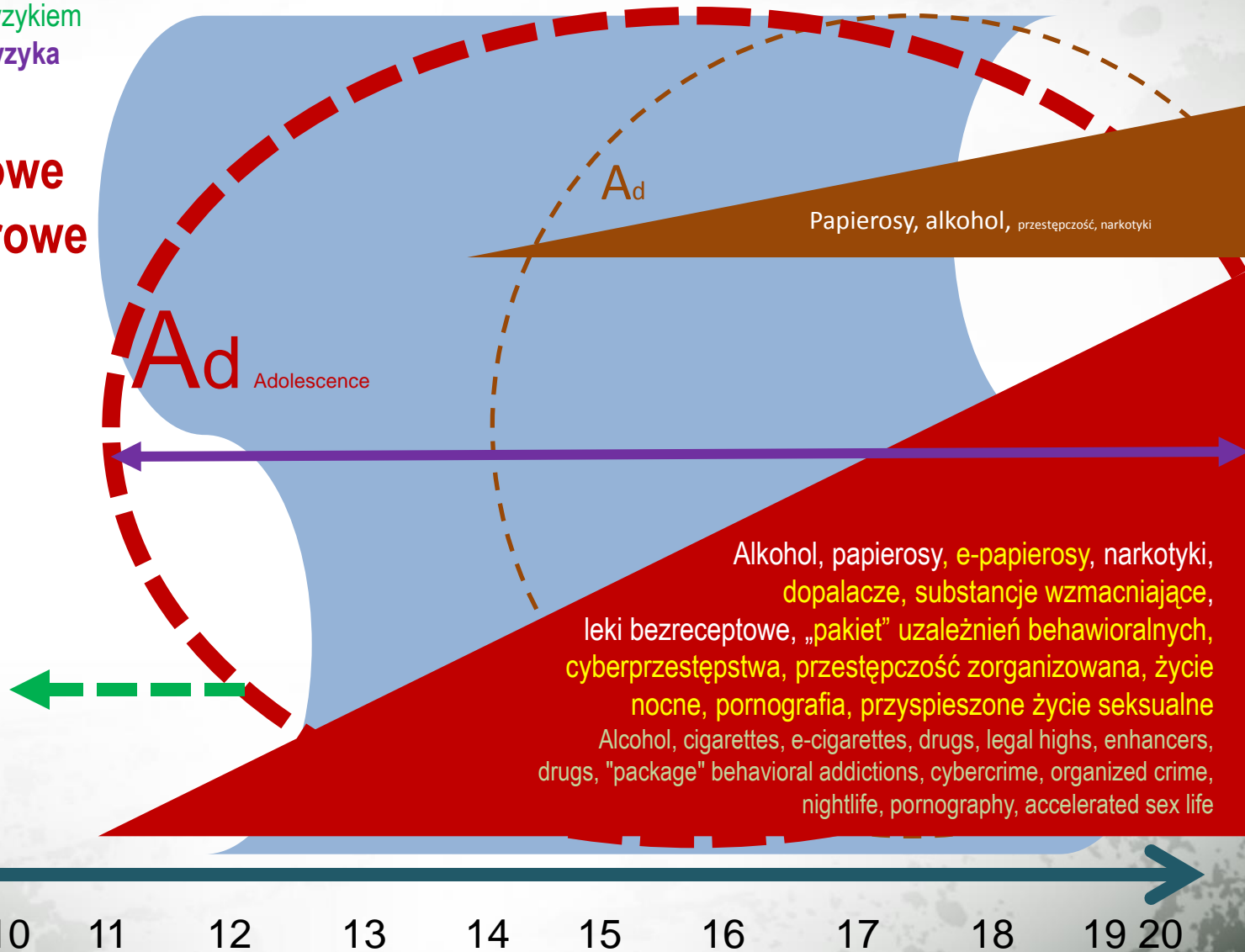

Wiek 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Nowa „nakładka” adolescencyjna

1. Niższy wiek kontaktu z ryzykiem
2. Dłuższy czas „ataku” ryzyka
3. **Ryzyko wielopostaciowe i wielowymiarowe**
Multiform risk

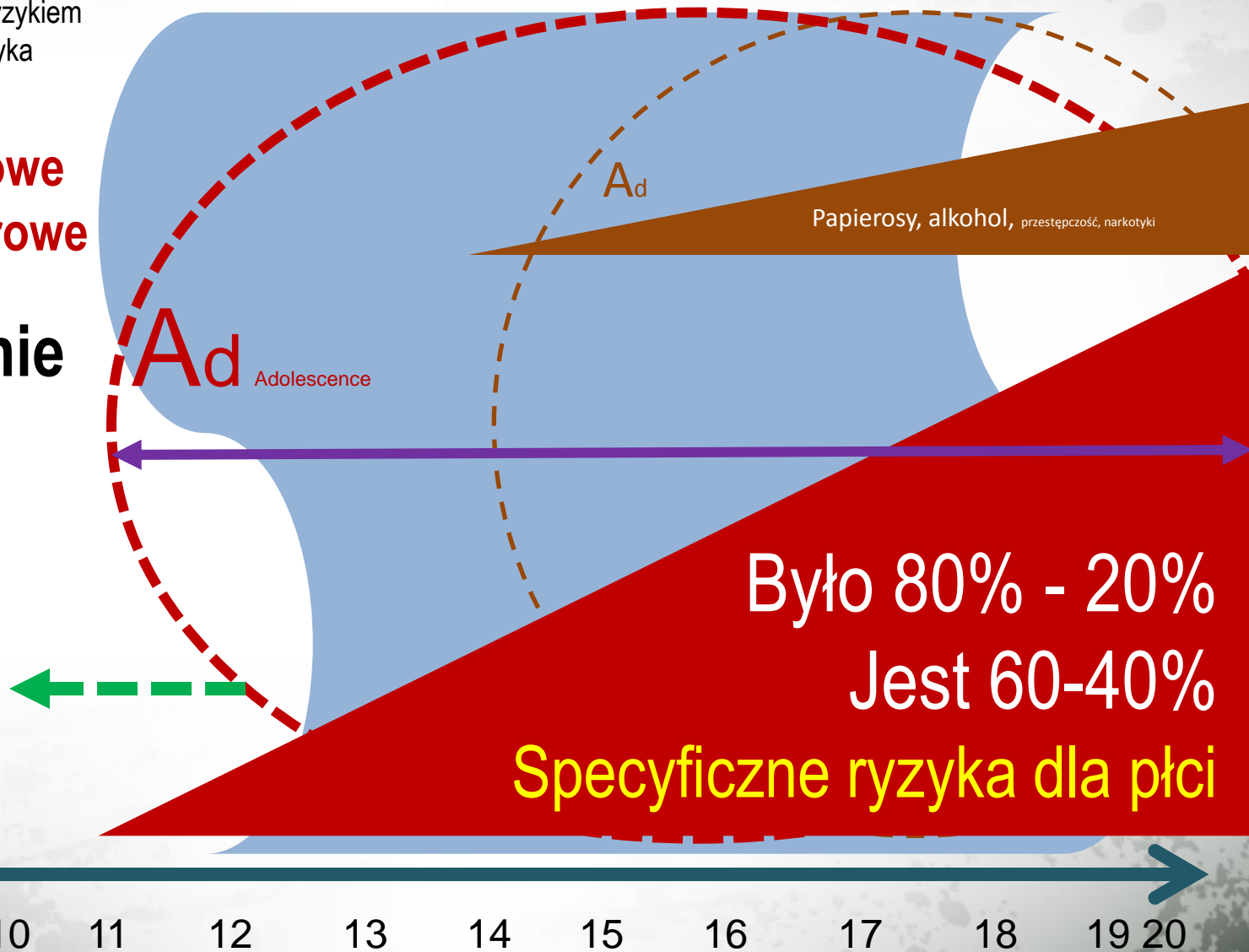

Nowa „nakładka” adolescencyjna

1. Niższy wiek kontaktu z ryzykiem
2. Dłuższy czas „ataku” ryzyka

3. Ryzyko wielopostaciowe i wielowymiarowe
Multiform risk

4. Wyrównanie płci

Młodzież - kluczowe zagrożenia w Polsce

1. Częściej sięga po narkotyki

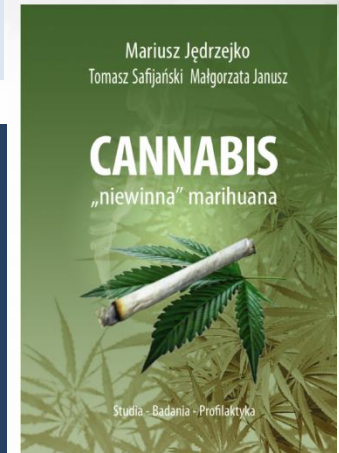
2 miejsce w Europie pod względem palenia marihuany (17,1%) – średnia dla UE 10%

Więcej młodych Polaków (15-34 l.) ludzi zażywa *extasy* i amfetaminę niż w jakimkolwiek innym kraju UE.

W rozpowszechnieniu konsumpcji LSD zajmujemy drugie miejsce.

2005 – *exstasy* 0,5% Polaków, 2013 - 3,1% badanych

Masowa promocja marihuany [KBPN-2014]

Kluczowe zagrożenia

2. Polacy palą mniej tytoniu

1995 rok – 38% palących – 12,5 mln dorosłych

2013 rok – 26% palących – 8,5 mln dorosłych

2013 – 46,6 mld sztuk papierosów (50% spadek od 2006 roku)

[Diagnoza Społeczna 2013]

Ok. 2 mln – pali e-papierosy

3. Nowe narkotyki

Ponad 14 nowych substancji
niektóre - 8-1000 x silniejsze

Chemia w dopalaczach

Problemy w terapii

Obniżenie wieku pierwszych
eksperymentów

Inne zagrożenia

4. Samobójstwa

Świat: 1995 – co 8. zgon – samobójstwo; **Polska: 2013**
– co 4 zgon a w grupie 7-19 lat to
samobójstwo

2012 rok: 4177 osób odebrało sobie życie

2013 rok – 6097 samobójstw

2014 – ponad 7000 samobójstw

Codziennie 15 osób podejmuje próbę samobójczą, a 11 z nich odbiera sobie życie

Inne zagrożenia

5. „Niewinna” marihuana i nowe narkotyki – tezy postmodernistów

(1) Zalegalizujcie leczniczą marihuanę

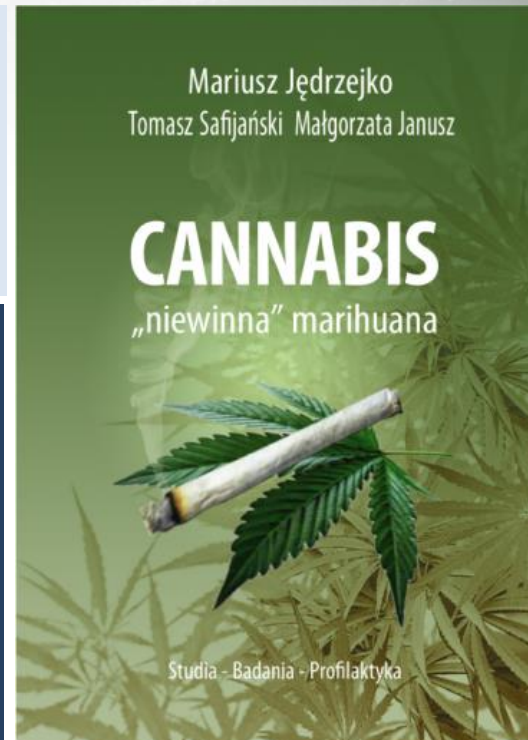
(2) To nie ja – to nasz pies Ramona dostał przesyłkę z marihuaną

(3) Alkohol jest bardziej szkodliwy – zalegalizujcie marihuanę **TYMCZASEM**

- 1/5 rynku to skuny, marihuana wzmocniona innymi narkotykami i szalwia wieszczą

- amfetamina – czystość 96% - 27% +

metamfetamina; coca czystość 85%-40%

Nowe formy zażywania

Wziewne

(1) palenie

(2) inhalacja

Bardzo szybkie działanie
substancji aktywnej –
już po 3 – 4 min.

marihuana,
haszysz,
niektóre
dopalacze,
opary
substancji,
czasami
heroina i
crack

Dlaczego jest jak jest? Where does it come?

Masowa aplikacja kantowskiej wizji świata

Vision of the world by Immanuel Kant

**„Niebo gwiazdziste nade mną,
prawo moralne we mnie”**

"The starry sky above me, the moral law within me"

Dlaczego, why, warum, почему, ?עודמ

Adolescencja

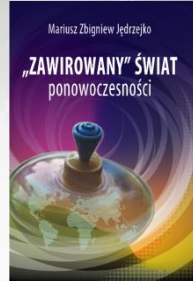
Masowa chemia w żywności mass chemical in foods

Nowa kultura jedzenia **cukru** too much sugar

Wszechobecne **tłuszcze** ubiquitous fats

Przeciążenie informacyjno-technologiczne, intensywne życie, krótki sen overloading of digital technology, short sleep. busy life

**„NOWE”
DZIECI
NEW KIDS**

Wiek 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Rujnowanie mózgu – rujnowanie wiedzy i sumienia

Śmietnik informacyjny –

Information mud

- lawina informacji
- presja falsyfikacji i kłamstw

Rujnowanie mózgu – rujnowanie wiedzy i sumienia

Śmietnik informacyjny –
lawina informacji

Przekraczanie zdolności
emocjonalnych

Życie wieczorno-nocne przed TC + 24h z TC

**TC jako kluczowe
źródło wiedzy**

Kłamstwa w sieci

Internet - basic source of knowledge

Rujnowanie mózgu – rujnowanie wiedzy i sumienia

Śmietnik informacyjny –
lawina informacji

Przekraczanie zdolności emocjonalnych

Coraz trudniejsi pacjenci,

Crossing the emotional capacities

Rujnowanie mózgu – rujnowanie wiedzy i sumienia

Śmietnik informacyjny –
lawina informacji

Przekraczanie zdolności
emocjonalnych

Życie wieczornocne przed TC + 24h

z TC – **co 7 pacjent z cyberzaburzeniami**

Nightlife in front of computer and TV - cyberaddiction

Co jest optymistyczne?

Wiemy co zagraża, znamy
źródła problemów

What is the optimistic?

We know what threatens to know the source of problems

Czy jesteśmy zdolni do
zdecydowanych kroków?

